

Klaas Wolters
Melkveehouder in
Winsum / 33 jaar
Lid van AJK
Midden-Groningen

Klaas Wolters introdu revolutionaire manier van

Klaas Wolters (33) uit het Groningse Winsum introduceerde in 2012 een revolutionaire manier van bemesten: een mesttank bestaande uit een compartiment mest en een compartiment water. “Een bemester die de drijfmest bovengronds uitrijdt en in dezelfde werkgang een laag water achteraan sproeit”, zo legt Klaas zijn nieuwe uitvinding, genaamd ‘The Green Duo’, bondig uit. “De ammoniak bindt aan het water, dat wordt omgezet in ammonium en hecht zich aan de bodem. Goed plantenvoedsel en de grond beschadigt minder dan bij het injecteren van mest.”

Tekst en beeld: Ellen van den Manacker

Effect

In 1991 werd dezelfde techniek niet toegelaten door het ministerie van LNV: “In die tijd was het ministerie gefocust op mestinjectie en paste dit systeem er nog niet in”, vertelt Klaas. Toen Klaas, na tien jaar als vertegenwoordiger bij een mechanisatiebedrijf te hebben gewerkt, fulltime thuis aan de slag ging, vond hij de innovatieve mesttank een leuk project om op te pakken. “Het idee is heel

simpel: hoe meer mestdeeltjes bodemdeeltjes raken, hoe hoger het rendement van de mest”, concludeert Klaas. “Ik heb de man die het idee destijds heeft geïntroduceerd, benaderd. Van zijn versie heb ik, via mijn netwerk in de mechanisatiebranche, een moderne versie laten bouwen”, blikt Klaas terug.

Onderzoek

Omdat Klaas de techniek deze keer wel bewezen wilde hebben, stuurde hij naar verschillende instanties een mail met de vraag of zij

de ammoniakuitstoot van zijn nieuwe uitvinding wilde onderzoeken. Een studente van de Wageningen Universiteit, Ciska Nienhuis, zag heil in het project en studeerde af op het bedrijf van Klaas met de onderzoeksvraag: kan ‘The Green Duo’ net zoveel ammoniak reduceren als de huidige toegestane techniek?

Vergelijkbare ammoniakemissie

De methode heeft dezelfde emissie op grasland als een sleufkuitter, dat bleek uit het

ceert een bemesten

onderzoek van de WUR-studente. "Weersomstandigheden hebben meer invloed op ammoniakemissie dan de techniek: ammoniak bindt aan vocht, onder de 14 graden vindt er weinig ammoniakuitstoot plaats en als het windstil is treedt er na het uitrijden van de mest slechts korte tijd emissie op, omdat het ammoniak een diffusieproces is", legt Klaas uit. "Met 'The Green Duo' boots ik het weer na. Daarmee verhoog ik het rendement van de mest."

Voordelen

Het bovengronds uitrijden van mest gevolgd door water heeft volgens Klaas verschillende voordelen: "Het water, dat met een regelbare verdringerpomp achter de mest wordt gespreid, moet de ammoniakale stikstof in de mest zoveel mogelijk voor vervluchtiging behoeden", vertelt Klaas. "Het injecteren van mest beschadigt mijn inziens de bodem. Er komt een piekbelasting op de bodem en uit de bovenlaag kan gemakkelijk ammoniak ontsnappen, zeker in kort gras. De werking van 'The Green Duo' moet dat voorkomen", vertelt Klaas. "Door het water infiltreert het minerale gedeelte van de mest in de bodem, waar het ammonium vervolgens kan worden geabsorbeerd door bodemdeeltjes. Daarnaast verlaagt het water de bodemtemperatuur en verdunt

het de ammoniakale stikstof in de mest, wat een lagere ammoniakemissie tot gevolg heeft."

Legaliseren

De nieuwe mesttoedieningsmethode van Klaas is nog niet wettelijk toegestaan: "Het is nog niet toegelaten omdat volgens de theoretische modellen dit systeem nog de nodige ammoniak zal uitstoten en het systeem niet te controleren is: er kan niet gecontroleerd worden of er altijd water overheen wordt gespreid", legt Klaas uit. "Er wordt aan een tweejarig onderzoeksprogramma gewerkt, waaruit moet blijken dat de ammoniakuitstoot lager of gelijk is aan de huidige, toegestane techniek", aldus Klaas.

Strijd

"Ik blijf strijden voor deze methode. Als ondernemer moeten we een vrije keus krijgen in hoe wij onze mest willen toedienen", pleit Klaas. "Er zijn dit voorjaar Kamervragen over gesteld. Vanuit het ministerie heeft men toegegeven dat er gaten in het huidige ammoniakbeleid zitten. Er wordt geld beschikbaar gesteld om alle bestaande en nieuw ingebrachte methodes opnieuw te toetsen", vertelt Klaas. In verband met stuifbestrijding werd zijn methode afgelopen voorjaar toegestaan, maar alleen overdag:

"Anders konden ze niet zien of er ook water overheen werd gespreid."

Mestbeleid

"We zijn al meer dan twintig jaar aan het knoeien met het mestbeleid en een echte oplossing is er nog steeds niet. Ik denk dat het goed is dat er nu een eenduidige, definitieve oplossing komt voor de toekomst", uit Klaas over het toekomstige mestbeleid. "Dat staatssecretaris Dijksma de oplossing bij de boeren legt, vind ik goed. Iedereen moet zich verantwoordelijk voelen voor zijn eigen mest. Het moet niet zo zijn dat diegene die geen overschot heeft de dupe wordt van de boeren die wel een overschot hebben", vindt Klaas.

De ideale oplossing

"Ik heb gebruiksruimte genoeg om mijn mest op eigen grond kwijt te kunnen. Daarmee houd ik elk jaar kunstmestruimte over. Ik vind dat het gebruik van dierlijke mest meer gestimuleerd mag worden vanuit de overheid. Er moet meer ruimte gegeven worden in de stikstofgebruiksnormen en in welke vorm die gebruikt mogen worden, vooral bij intensieve wisselteelten. Wij hoeven niet verplicht de kunstmestindustrie te sponsoren", aldus Klaas. "Als akkerbouwers de keus krijgen tussen kunstmest of dierlijke mest, dan zullen zij waarschijnlijk voor dierlijke mest kiezen."

Uitrijperiodes

Om ruimte te creëren op de mestmarkt ziet Klaas het liefst dat de uitrijperiode van mest verlengd wordt tot 1 oktober: "De bodemtemperatuur is dan nog zodanig hoog dat de mest prima omgezet kan worden in de bodem en de gewassen nog stikstof opnemen", vertelt Klaas. "Een verlenging van de uitrijperiode geeft ruimte op de mestmarkt en een lagere piekbelasting voor ondernemers. Met het huidige beleid starten veel ondernemers in september al met het opbouwen van een mestvoorraad, wat veel druk veroorzaakt op de mestmarkt aan het begin van het volgende groeiseizoen", aldus Klaas. ◀

The Green Duo

'The Green Duo' is een mesttank bestaande uit twee compartimenten: één van 4,5 kuub voor het water en één van 10 kuub voor de drijfmest. De mesttank rijdt drijfmest uit met behulp van een ammoniak-emissie beperkende sproeikop, waarna gelijk een laag water over de mest wordt gespreid. Neem om een impressie te krijgen van zijn mesttank een kijkje op www.thegreenduo.com of volg Klaas op Twitter (@TheGreenduo). ◀